

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2024
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny województwo lubuskie
<i>Przedmiot:</i>	Język niemiecki
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	9 maja 2024 r. – poziom podstawowy 10 maja 2024 r. – poziom rozszerzony
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 września 2024 r.

Opracowanie:

Marek Splawiński (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Emilia Jakielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Lidia Rabęcka (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi)

Izabela Darecka-Marczak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Opieka merytoryczna

Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Beata Trzcińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa lubuskiego**Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu**

Przemysław Mróz

Anna Sperling

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa

tel. 22 536 65 00, fax 22 536 65 04

e-mail: sekretariat@cke.gov.pl

www.cke.gov.pl

Język niemiecki

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka niemieckiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie podstawowym składał się z 38 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie), 10 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi oraz 1 zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (16 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (7 zadań zamkniętych i 6 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 1 zadanie sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte i otwarte oraz 12 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		478
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	261
	z techników	213
	z branżowych szkół II stopnia	4
	ze szkół na wsi	22
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	192
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	80
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	184
	ze szkół publicznych	425
	ze szkół niepublicznych	53
	kobiety	314
	mężczyźni	164
	bez dysleksji rozwojowej	434
	z dysleksją rozwojową	44

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

W województwie lubuskim na poziomie podstawowym nie było uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

TABELA 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	3
	słabowidzący	1
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	1
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	z zaburzeniem widzenia barw	-
	obywatele Ukrainy ^{2,3}	-
Ogółem	5	

3. Przebieg egzaminu

TABELA 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu	9 maja 2024 r.		
Czas trwania egzaminu	120 minut		
Liczba szkół	86		
Liczba zespołów egzaminatorów*	1		
Liczba egzaminatorów*	18		
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 8 ust. 1)	1		
Liczba unieważnień ⁵	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁵ (art. 44zzz)	11		

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

² Dz.U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.

³ Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3b ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2024 r. poz. 1302).

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1. Rozkład wyników zdających

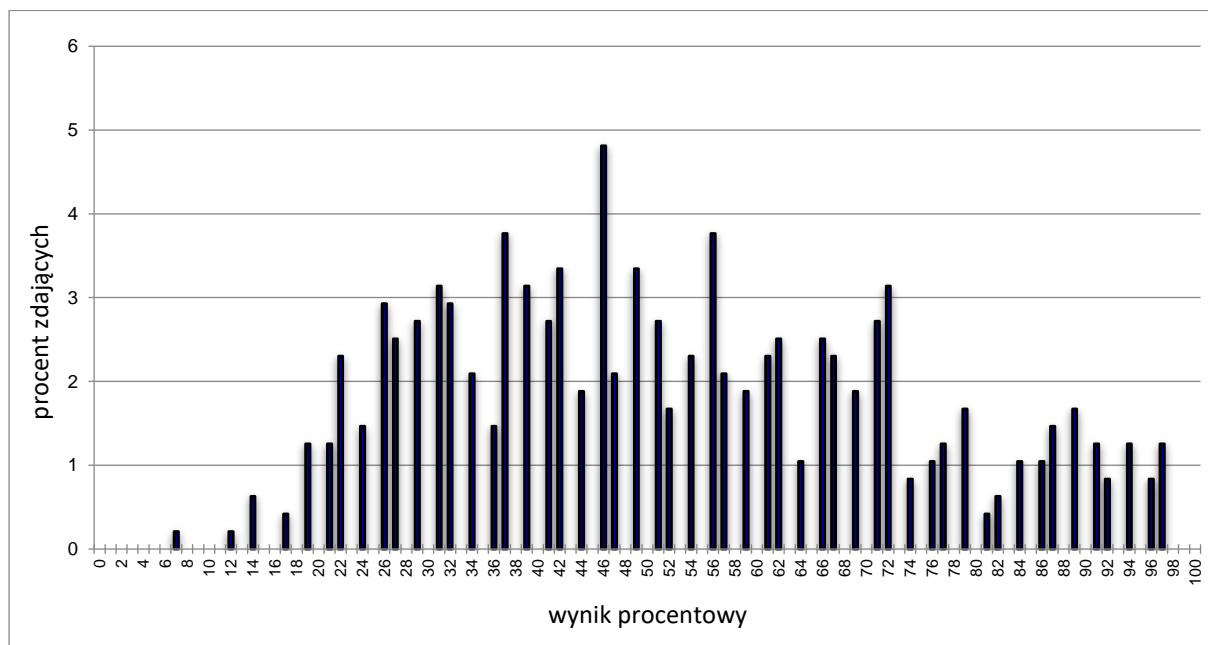

TABELA 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	478	8	98	50	47	53,18	20,88	88
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	261	18	98	62	73	61,20	21,18	93
z techników	213	13	95	43	47	43,96	15,65	82
z branżowych szkół II stopnia	4	–	–	–	–	21,00	–	–
z Ukrainy	–	–	–	–	–	–	–	–
bez dysleksji rozwojowej	434	8	98	52	47	53,62	21,20	88
z dysleksją rozwojową	44	22	92	47	47	48,80	16,89	84

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	74
1.2.			67
1.3.			75
1.4.			59
1.5.			74
2.1.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	76
2.2.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	38
2.3.		II.4) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	48
2.4.		II.2) Zdający określa główną myśl wypowiedzi [...].	76
2.5.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	56
3.1.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	42
3.2.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	45
3.3.		II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi.	43
3.4.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	79
3.5.		II.3) Zdający określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi.	63

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	42
4.2.			35
4.3.			60
4.4.			64
5.1.		III.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	35
5.2.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	52
5.3.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	83
5.4.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	VIII.1) Zdający przekazuje [...] informacje zawarte w materiałach wizualnych. III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	12
5.5.	44		
5.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>		31
5.7.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje [...] w języku polskim informacje sformułowane w [...] języku obcym.	71

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	58
6.2.			61
6.3.			69
6.4.			62
6.5.		III.1) Zdający określa główną myśl tekstu [...].	40
7.1.		III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	60
7.2.			64
7.3.			53
7.4.			61

Znajomość środków językowych

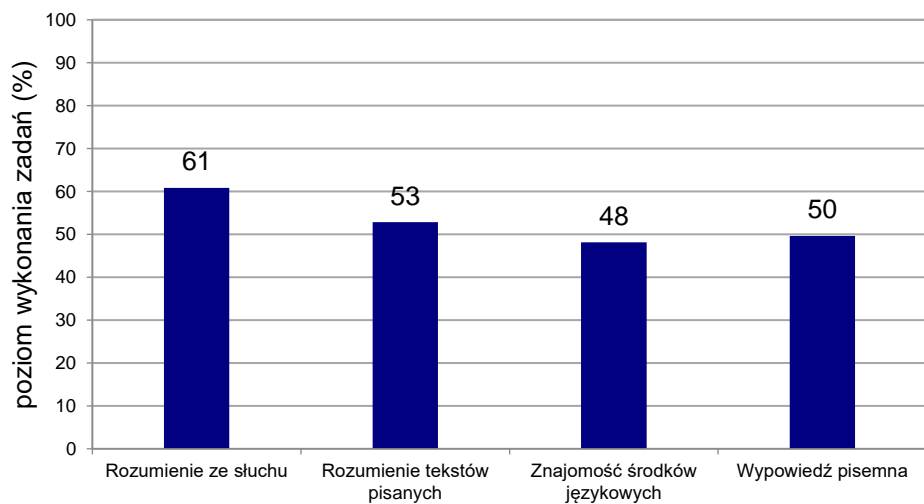
Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
8.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	44
8.2.			38
8.3.			57
9.1.			62
9.2.			76
9.3.			75
9.4.			77
10.1.			35
10.2.			29
10.3.			36
11.1.			10
11.2.			38
11.3.			49

Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
12.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>	I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	treść	48
	III. Tworzenie wypowiedzi. <i>Zdający samodzielnie tworzy [...] proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i>	V.6) Zdający wyraża [...] swoje opinie [...]. V.9) Zdający wyraża [...] przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z [...] przyszłości.	spójność i logika wypowiedzi	63
	IV. Reagowanie na wypowiedzi. <i>Zdający [...] reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach [...].</i>	VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia. VII.13) Zdający wyraża uczucia i emocje (np. obawę).	zakres środków językowych	45
	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	VIII.3) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.	poprawność środków językowych	47

WYKRES 2.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z języka niemieckiego został przeprowadzony na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym składał się z 31 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 17 zadań otwartych, w tym 16 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (11 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), rozumienia tekstów pisanych (14 zadań zamkniętych i 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi), znajomości środków językowych (6 zadań zamkniętych i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD lub pliku mp3, natomiast zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz 2 zadania sprawdzające znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 60 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		194
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	138
	z techników	56
	z branżowych szkół II stopnia	0
	ze szkół na wsi	3
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	68
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	31
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	92
	ze szkół publicznych	177
	ze szkół niepublicznych	17
	kobiety	138
	mężczyźni	56
	obywatele Ukrainy ^{2,3}	0

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

² Dz.U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.

³ Zdający – obywatele Ukrainy przystąpili do egzaminu maturalnego na podstawie § 3b ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz.U. z 2024 r. poz. 1302).

Z egzaminu zwolniono 2 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Niemieckiego.

TABELA 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	2
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	nieślyszący	-
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	-
	z zaburzeniem widzenia barw	-
Ogółem	2	

3. Przebieg egzaminu

TABELA 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		10 maja 2024 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		61	
Liczba zespołów egzaminatorów*		1	
Liczba egzaminatorów*		18	
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 8 ust. 1)		1	
Liczba unieważnień ⁵	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁵ (art. 44zzz)		1	

* Dane dotyczą wszystkich poziomów egzaminu (podstawowego, rozszerzonego i dwujęzycznego) łącznie.

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302, z późn. zm.).

⁵ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 3. Rozkład wyników zdających

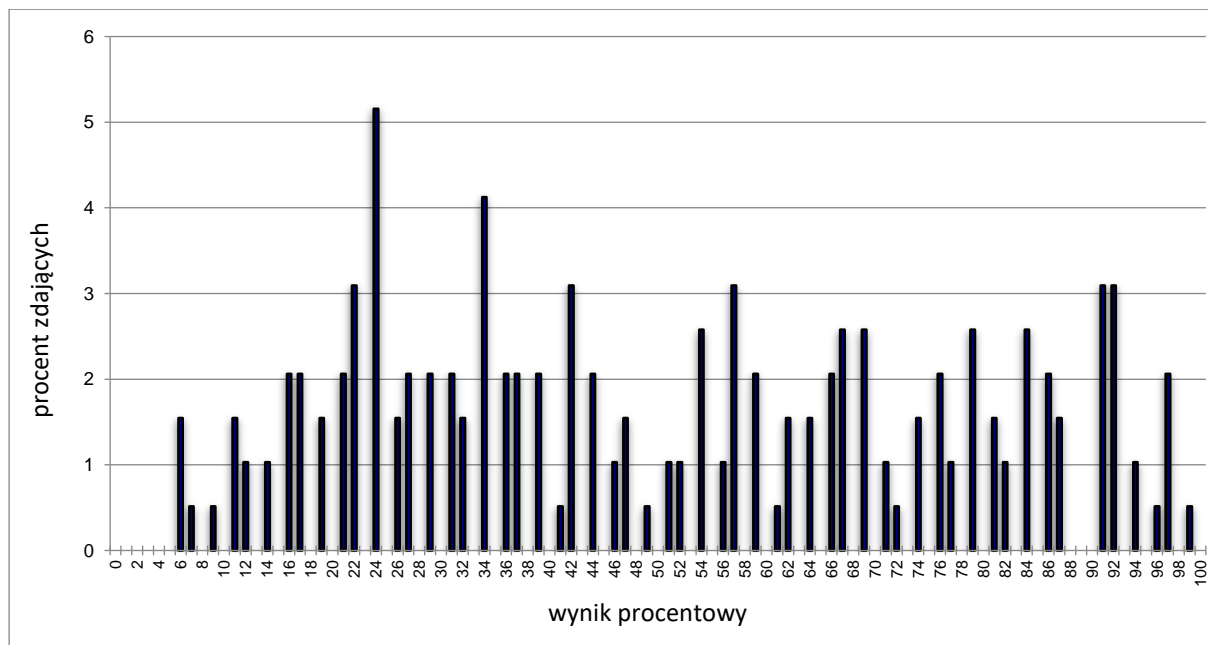

TABELA 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	194	7	100	49	25	52,01	26,36
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	138	7	100	63	58	60,07	25,36
z techników	56	7	82	28	25	32,14	16,49
z branżowych szkół II stopnia	–	–	–	–	–	–	–
z Ukrainy	–	–	–	–	–	–	–

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

TABELA 10. Poziom wykonania zadań

Rozumienie ze słuchu

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie [...].</i>	II.8) Zdający odróżnia informacje o faktach od opinii.	55
1.2.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	59
1.3.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	54
1.4.			23
1.5.			59
1.6.			45
2.1.		II.2) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu wypowiedzi.	78
2.2.			70
2.3.			77
2.4.			65
2.5.	81		
		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	<p>II. Rozumienie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedzane w naturalnym tempie [...].</i></p>		36
3.2.	<p>V. Przetwarzanie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...].</i></p>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	50
3.3.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	41
3.4.			43

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	69
4.2.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	59
4.3.			68
4.4.			65
4.5.			78
5.1.			III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.
5.2.		56	
5.3.		61	
5.4.		71	
5.5.		54	

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	68
6.2.		III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	35
6.3.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	64
6.4.		III.2) Zdający określa [...] nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu.	45
6.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne złożone wypowiedzi pisemne [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	27
6.6.			III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
6.7.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego [...].</i>	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	52
6.8.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i>		22

Znajomość środków językowych

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poziom wykonania zadania (%)
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p>	<p>1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	52
7.2.			62
7.3.			46
7.4.			48
7.5.			55
7.6.			69
8.1.			41
8.2.			53
8.3.			26
8.4.			41
9.1.			30
9.2.			39
9.3.			21
9.4.			34

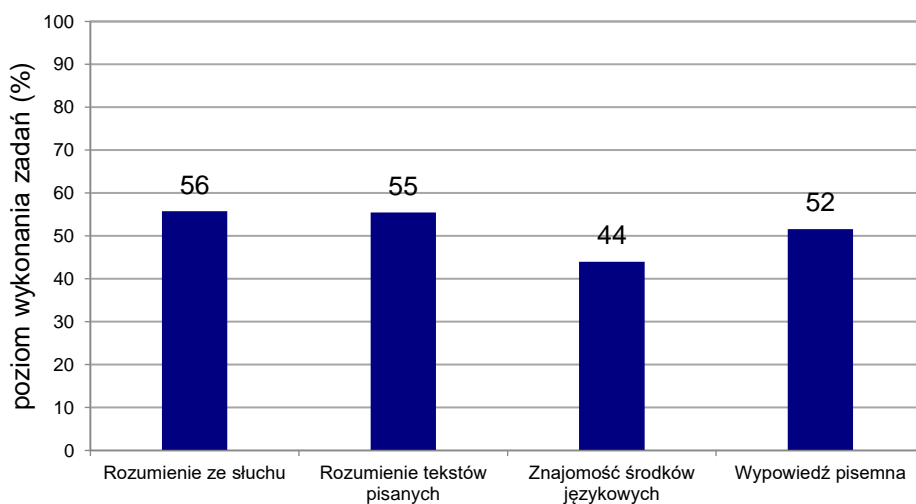
Wypowiedź pisemna

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe		
10.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p> <p><i>Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</i></p> <p>III. Tworzenie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający samodzielnie tworzy [...] w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].</i></p> <p>IV. Reagowanie na wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający [...] reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].</i></p>	<p>I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych) [...].</p>	zgodność z poleceniem	56
		<p>V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].</p> <p>V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii [...].</p> <p>V.7) Zdający wyraża i opisuje uczucia i emocje.</p>	spójność i logika wypowiedzi	61
		<p>V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.</p> <p>V.9) Zdający wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z [...] przeszłości.</p>	zakres środków językowych	47

		<p>V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.</p> <p>V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.</p> <p>VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.</p>	poprawność środków językowych	42
--	--	--	-------------------------------	----

WYKRES 4.

Poziom wykonania zadań w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz – na podstawie wyników wszystkich zdających w kraju

Poziom podstawowy

Średni wynik uzyskany przez maturzystów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego na poziomie podstawowym wyniósł 56% punktów.

Najwyższe wyniki zdający otrzymali za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu (średni wynik – 63%). Niższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych oraz za wypowiedź pisemną (średni wynik odpowiednio – 56% i 54%). Najniższe wyniki zdający osiągnęli za zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 49%).

W obszarze rozumienia ze słuchu maturzyści poradzili sobie lepiej z zadaniami sprawdzającymi znajdowanie w wypowiedzi określonych informacji (zadania 1.1.–1.5. oraz 3.1., 3.2., 3.4. – średni wynik 66%) niż z tymi, które sprawdzały ogólne rozumienie wypowiedzi (zadania 2.1.–2.5. oraz 3.3., 3.5. – średni wynik 58%).

Wyniki zdających za zadania, które wymagały znalezienia w wypowiedzi określonych informacji, były zróżnicowane. Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 43% do 80% maturzystów.

Spośród ww. zadań najłatwiejsze okazało się zadanie 3.4. (80% poprawnych odpowiedzi). Było to również najłatwiejsze zadanie w tej części arkusza. Zdecydowana większość zdających prawidłowo wskazała, że zdanie *Die Natur in seiner Heimat* jest zgodne z wysłuchanym tekstem. Wyjaśniając, co zainspirowało kompozytora Bernwarda Kocha do stworzenia swojego albumu „Becoming”, prowadząca koncert podkreśliła, że inspiracją do powstania ostatniego albumu kompozytora było piękno przyrody w jego ojczyźnie.

Najtrudniejsze spośród zadań wymagających znalezienia w tekście określonej informacji okazało się zadanie 3.1.

3.1. Wann begann Steffis Faszination für den BMX-Sport?

- A. Als sie ein BMX-Fahrrad zum Geburtstag bekam.
- B. Als eine BMX-Strecke in ihrer Stadt eröffnet wurde.
- C. Als sie sich ein BMX-Rennen im Fernsehen ansah.

Fragment tekstu:

głos męski: In unserer Sendung „Drei Fragen an ...“ begrüße ich die junge BMX-Fahrerin Steffi Marth. Steffi, wie bist du zu dieser Sportart gekommen?

głos żeński: Bis vor ein paar Jahren war der BMX-Sport in meiner Heimatstadt Plessa nur wenig bekannt. Aber als unser Bürgermeister eine Fernsehsendung über diese Sportart gesehen hatte, entschied er, dass Plessa eine BMX-Strecke bekommen soll. Bei der Eröffnung der Strecke war ich auch dabei und konnte die BMX-Fahrer live beobachten. Ich war sofort fasziniert von dieser Sportart und beschloss, selbst mit dem BMX-Fahren anzufangen. Ein eigenes BMX hatte ich damals noch nicht. Aber als meine Eltern merkten, wie fleißig ich trainiere, schenkten sie mir zum Geburtstag ein tolles BMX-Fahrrad.

Poprawną odpowiedź **B.** zaznaczyło 43% zdających. Wybranie tej odpowiedzi wymagało znalezienia w usłyszanym tekście informacji dotyczącej początków fascynacji Steffi jazdą na rowerze BMX. Steffi zaczęła się pasjonować jazdą rowerem BMX, gdy w jej mieście została otworzona ścieżka do jazdy tymi rowerami. Około 27% zdających udzieliło błędnej odpowiedzi C. Prawdopodobnie dokonali takiego wyboru, ponieważ usłyszeli słowo *Fernsehsendung* padające we wcześniejszej wypowiedzi Steffi, jednak było ono użyte w kontekście przekazania informacji o burmistrzu miasta, który oglądał w telewizji audycję o tym rodzaju sportu.

Spśród zadań sprawdzających ogólne rozumienie wypowiedzi najtrudniejsze okazały się: zadanie 2.2., które wymagało określenia intencji nadawcy wypowiedzi, oraz zadanie 2.3., które sprawdzało umiejętność określania kontekstu wypowiedzi.

- A. Diese Person zeigt ihre Freude über ihren Erfolg.
- B. Diese Person bittet einen Ernährungsberater um Hilfe.
- C. Diese Person berichtet über den Verlauf eines regionalen Projekts.
- D. Diese Person spricht über den Einfluss der Jahreszeiten auf die Ernährung.
- E. Diese Person lädt zu einer Sendung über die Nahrungsmittel der Zukunft ein.
- F. Diese Person richtet sich an Menschen, die Ernährungsspezialisten werden wollen.

2.2. Nummer 2	2.3. Nummer 3
E	F

Transkrypcja:

Nummer 2

In der heutigen Reportage stellen wir die Wissenschaftler vom Karlsruher Institut für Technologie vor, die alternative Lebensmittel entwickeln. Zurzeit arbeiten sie zum Beispiel an sogenanntem Laborfleisch, weil die konventionelle Fleischproduktion der Umwelt schadet. Die Bevölkerung auf der Erde wächst ständig und die Wissenschaftler müssen dafür sorgen, dass auch die nächsten Generationen genug zu essen haben. Wenn Sie erfahren wollen, was in 20 oder 50 Jahren auf den Teller kommt, bleiben Sie dran.

Nummer 3

Interessiert Sie, was in unserem Essen steckt? Dann kommen Sie zu unserer Akademie für natürliche Medizin in der Herbststraße 21. Bei uns können Sie erfahren, welchen Einfluss die Ernährung auf unser Wohlbefinden hat. In unserer Akademie können Sie eine Ausbildung zum professionellen Ernährungsberater in der Region machen. Sie dauert 6 Monate. Besuchen Sie unsere Webseite und bestellen Sie unsere kostenlose Infobroschüre.

W zadaniu 2.2. poprawnej odpowiedzi **E.** udzieliło 42% zdających. Wybranie tej odpowiedzi wymagało zrozumienia, że kobieta zaprasza słuchaczy do wysłuchania reportażu o technologiach rozwijających alternatywne produkty żywieniowe. Około 24% zdających

wybrało błędną odpowiedź F. Prawdopodobnie uznali oni, że wyraz *Wissenschaftler* (naukowcy) oznacza to samo co *Ernährungsspezialisten*, czyli specjaliści w zakresie żywienia. Jednak wypowiedź kobiety nie jest skierowana do osób chcących zostać ekspertami żywieniowymi.

W zadaniu 2.3. poprawną odpowiedź **F. Diese Person richtet sich an Menschen, die Ernährungsspezialisten werden wollen.** wybrało 48% zdających. Z nagrania wynika, że kobieta zwraca się do osób, które chcą zostać profesjonalnymi doradcami żywieniowymi, i zaprasza je do Akademii Medycyny Naturalnej. Około 17% zdających wskazało błędną odpowiedź E. Być może zasugerowali się słowami *przyjdźcie do naszej Akademii Medycyny Naturalnej*. Jednak wypowiedź kobiety nie jest zaproszeniem do wzięcia udziału w reportażu na temat żywienia w przyszłości.

Za zadania sprawdzające umiejętność określania głównej myśli wypowiedzi (zadania 2.1., 2.4.) lub głównej myśli fragmentu wypowiedzi (zadanie 3.3.) zdający uzyskali zróżnicowane wyniki (od 46% do 76% poprawnych odpowiedzi). Spośród ww. zadań najtrudniejszym okazało się zadanie 3.3.

3.3. In der letzten Aussage spricht Steffi darüber,

- A. wovor BMX-Fahrer Angst haben.
- B. warum junge Leute Spaß am Sport haben.
- C. welche Eigenschaften Sportler haben müssen.

Fragment tekstu:

głos męski: Steffi, was würdest du jungen Leuten, die diesen Sport ausprobieren möchten, zum Schluss noch sagen?

głos żeński: Ich glaube, dass man für diese Sportart Eigenschaften braucht, die generell im Sport wichtig sind. Dazu gehören vor allem Fleiß und Disziplin. Man sollte natürlich keine Angst vor Sprüngen mit dem Rad haben. Am wichtigsten ist aber der Spaß am Sport.

Poprawnej odpowiedzi **C.** udzieliło 46% zdających. Z nagrania wynikało, że Steffi w swojej wypowiedzi informuje o cechach charakteru sportowca niezbędnych do uprawiania jazdy na rowerze BMX. Steffi sugeruje, że ważne są przede wszystkim włożony wysiłek oraz dyscyplina. Niezbędne jest także pozbycie się strachu przed skokami na rowerze. Około 40% zdających wybrało jednak odpowiedź B. Prawdopodobnie zasugerowali się oni usłyszaną informacją dotyczącą radości płynącej z uprawiania sportu, która jest tutaj najważniejsza. Jednak w wypowiedzi nie ma mowy o tym, dlaczego młodzi ludzie czerpią radość z uprawiania sportu, co wyklucza odpowiedź B.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający uzyskali wyższe wyniki za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (zadania 5.3., 5.4.–5.7. oraz 6.1.–6.4. – średni wynik 57%) niż za zadania, które sprawdzały ogólne rozumienie tekstu (zadania 4.1.–4.4. oraz 6.5. – średni wynik 51%).

Spośród zadań sprawdzających ogólne rozumienie tekstu w tej części arkusza najtrudniejsze okazały się zadania 4.1. oraz 4.2., które wymagały określania głównej myśli fragmentu tekstu (odpowiednio 43% oraz 42% poprawnych odpowiedzi).

Przyjrzyjmy się tym zadaniom.

- A. Was kritisiert Heike als Geschäftsfrau?
- B. Wie präsentiert Heike ihre Kollektion im Geschäft?
- C. Welche Vorteile hat die Lage von Heikes Geschäft?
- D. Was war für Heike bei der Gründung ihrer Boutique wichtig?
- E. Wie finden Kundinnen die Kleiderauswahl in Heikes Geschäft?
- F. Worauf achtet Heike bei der Wahl der Kleidung für ihr Geschäft?

GUTE BERATUNG IST DER SCHLÜSSEL ZUM ERFOLG

4.1.	D
------	---

2011 eröffnete Heike Bentzinger ein Bekleidungsgeschäft. Kleidung, Schuhe, Taschen, Schmuck und andere Accessoires findet man in ihrer kleinen, aber feinen Boutique. Doch Heike wollte mehr als einfach nur Damenbekleidung verkaufen. Vor allem wollte sie die Kundinnen beim Kleidungskauf persönlich betreuen.

4.2.	F
------	---

Für ihre Boutique wählt Heike Kleider, die der aktuellen Mode entsprechen. Um sich über die neuesten Trends zu informieren, besucht sie Bekleidungsmessen. Aber sie orientiert sich nicht nur an der Mode. Genauso wichtig findet sie die Qualität der Stoffe. Denn sie glaubt, dass auch ein modisches Kleid nicht wirklich elegant aussieht, wenn die Qualität nicht stimmt.

Poprawną odpowiedź **D.** w zadaniu 4.1. wybrało 43% maturzystów. Wskazanie poprawnej odpowiedzi wymagało zrozumienia fragmentu tekstu, w którym Heike Bentzinger przedstawia ważne dla niej powody otwarcia butik z ubraniami. Wyjaśnia ona, że poza ubraniami, butami i akcesoriami chciała otoczyć swoje klientki szczególną opieką podczas robienia zakupów. Około 19% zdających wybrało jednak odpowiedź E., która jest pytaniem o opinie klientek dotyczące wyboru sukienek w butik Heike, podczas gdy w tekście jest mowa jedynie o opiece nad klientkami.

W zadaniu 4.2. poprawną odpowiedź **F.** wybrało 42% zdających. Heike przedstawia powody wyboru sukienek do swojego butik, informując, że kieruje się najnowszymi trendami w modzie, bierze udział w pokazach mody oraz że jakość produktu jest dla niej szczególnie ważna. Ok. 24% zdających wybrało odpowiedź D. Prawdopodobnie zasugerowali się wyrazem *wichtig* zawartym w odpowiedzi D. Jednakże Heike w tekście 4.2. nie wspomina o powodach, którymi kierowała się otwierając butik, tylko informuje, na co zwraca uwagę, wybierając ubrania do butik.

Sporo kłopotów przysporzyło maturzystom również zadanie 6.5. sprawdzające umiejętność określania głównej myśli.

6.5. Der Text handelt von einer Person,

- A. die das Studium an der Uni Harvard zu teuer findet.
- B. die ihr erstes Studienjahr an der Uni Harvard absolviert hat.
- C. die ihren Traum vom Studium in den USA aufgeben musste.
- D. die in den USA studieren kann, so wie sie es sich gewünscht hat.

Poprawną odpowiedź **D.** wskazało 46% maturzystów, którzy uznali, że tekst dotyczy wymarzonych studiów Laury w USA. Opowiada ona w tekście, jak bardzo cieszy się razem z mamą z informacji o dostaniu się na wymarzoną uczelnię. Następnie informuje o swoich staraniach, potrzebnych, by spełnić wszystkie wymogi uczelni. W ostatnim fragmencie tekstu Laura podaje, w jaki sposób zamierza finansować swoje studia. Zatem żadna z odpowiedzi A.–C. nie jest określeniem głównej myśli całego tekstu, który odnosi się do Laury, zamierzającej studiować w wymarzonym miejscu. Ok. 20% zdających wybrało błędną odpowiedź C. Prawdopodobnie zasugerowali się oni wyrażeniem *Traum vom Studium in den USA*, które powiązali z marzeniami Laury o studiowaniu w USA, jednak ta odpowiedź wskazuje na konieczność zrezygnowania z marzeń o uczelni za granicą.

Za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji zdający uzyskali zróżnicowane wyniki (od 16% do 82% poprawnych odpowiedzi). Za zadania zamknięte (5.3., oraz 6.1.–6.4.) średni wynik wyniósł 68%, a za zadania otwarte (5.4.–5.7.) średni wynik był niższy i wyniósł 43%, co oznacza, że zdający gorzej poradzi sobie w tych zadaniach, które wymagały uzupełnienia luk w języku polskim na podstawie tekstów A–D.

Najłatwiejszym okazało się zadanie 5.3. (*In diesem Text wird Hilfe bei der Organisation einer Feier angeboten.*). 82% zdających odnalazło właściwą informację o oferowanej pomocy przy organizowaniu przyjęć rodzinnych w tekście **A.** Zadanie 5.4., oparte na tym samym tekście, okazało się najtrudniejsze.

Tekst A

FAMILIENTREFFEN MAL ANDERS

Wer kennt es nicht – die Familie wohnt nicht mehr an einem gemeinsamen Ort und man sieht sich sehr selten. So entsteht der Wunsch, eine große Familienfeier zu organisieren, bei der alle Verwandten zusammenkommen. Damit ihr auf der Feier nicht nur gemeinsam am Tisch sitzt und über alte Zeiten redet, bereitet unsere Event-Firma interessante Gesellschaftsspiele für euch vor. Die sind bei allen unseren Kunden besonders beliebt. Wir kümmern uns auch um Geschenke für Kinder.

Fragment zadania:

Cześć Filip,
za tydzień zamierzam zorganizować dla całej rodziny imprezę z okazji moich osiemnastych urodzin. W internecie znalazłam ogłoszenie firmy, która organizuje takie przyjęcia, i zleciłam przygotowanie **5.4.** interessujících gier towarzyskich dla wszystkich gości. Podobno są one teraz największym hitem uroczystości rodzinnych.

W zadaniu 5.4. poprawnej odpowiedzi udzieliło 16% zdających. Zadanie wymagało uzupełnienia luki w wiadomości Anny do Filipa. Aby rozwiązać to zadanie, zdający musiał poinformować, co Anna zleciła firmie, aby ta przygotowała dla jej gości. Właściwa informacja do uzupełnienia luki była zawarta w tekście **A**. Wynikało z niego, że firma organizuje interesujące gry towarzyskie dla uczestników przyjęcia. Wielu zdających uzupełniało lukę błędnymi wyrażeniami, np. „*gry i zabawy*” zamiast „*interesujące gry towarzyskie*”. Niektórzy zdający udzielali też odpowiedzi niewystarczająco precyzyjnych (np. *gry, ciekawe gry*) lub niezgodnych z tekstem (np. *prezenty, imprezy, atrakcje*).

Wśród zadań otwartych zdający poradzili sobie dość dobrze z uzupełnieniem luki 5.7. Poprawnie uzupełniło ją 71% zdających, którzy wpisali właściwą (wyrażoną w procentach) liczbę ankietowanych osób, które nie mają pojęcia, co mogłyby powiedzieć, wygłaszając mowę na przyjęciu rodzinnym. Ponieważ wcześniej autorka wiadomości podaje, że według badania należy do grupy osób, które nienawidzą wygłaszania przemówień, najbardziej oczekiwane było uzupełnienie luki informacją z tekstu D., że 27% osób nie ma pojęcia, co mogłyby powiedzieć na takim przyjęciu.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdający najlepiej poradzili sobie z zadaniami, które sprawdzały rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu (zadania 7.1.–7.4 – średni wynik 61%). Wyniki zdających były porównywalne. Poprawnych odpowiedzi udzieliło od 57% do 66% maturzystów.

Przyjrzyjmy się zadaniu 7.3., które okazało się nieco trudniejsze od pozostałych.

Fragment zadania:

Danach stand ein Besuch auf einem Basar auf dem Programm und zum Schluss besuchten wir die Sphinx und die Pyramiden von Gizeh. Die Besichtigung war an diesem Tag sehr anstrengend, weil die ganze Zeit die Sonne schien und wir viel zu Fuß unterwegs waren. **7.3. E** Das war aber nicht möglich. Unser Bus ging nämlich kaputt. Deshalb haben wir beschlossen, zu viert mit einem Taxi zurück nach Hurghada zu fahren. Im Auto war es ziemlich eng und die Klimaanlage war kaputt. Obwohl es schon später Abend war, war es immer noch sehr heiß.

- A.** Unser junger Reiseleiter konnte uns dabei leider nicht helfen.
- B.** Aus beruflichen Gründen konnten wir nicht länger in Ägypten bleiben.
- C.** Diese Hitze war nicht nur für uns zu viel, sondern auch für den Motor des Taxis.
- D.** Dort sahen wir uns zuerst den legendären Pharao Tutenchamun im Nationalmuseum an.
- E.** Wir hofften daher, uns während der Rückfahrt nach Hurghada im klimatisierten Bus zu erholen.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 57% maturzystów. Wskazanie odpowiedzi **E**. wymagało powiązania informacji z tekstu odnoszącej się do zwiedzania piramid podczas ogromnego upału, który był tego dnia wyjątkowo męczący, z informacją o nadziei turystów na odpoczynek od słońca w klimatyzowanym autokarze w drodze powrotnej do hotelu. Poza tym logicznym następstwem sformułowania *wir viel zu Fuß unterwegs waren* w zdaniu przed luką było wyrażenie: *uns zu erholen*. Dla około 15% maturzystów atrakcyjna okazała się

jednak odpowiedź C. Być może zdający uznali, że wyraz *Hitze* wskazuje na upał na pustyni. Jednak zdanie C. nie łączy się logicznie ze zdaniem otaczającym lukę, ponieważ odnosi się do upału trudnego do zniesienia, z kolei zdanie następane dotyczy jazdy autokarem, który się właśnie popsuł.

W tej części arkusza sprawdzana była także umiejętność wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście. Przyjrzyjmy się zadaniu 5.2.

Tekst B		
Mels Blog	12. März	
		<p>Hallo an alle!</p> <p>Am Samstag war ich zum 80. Geburtstag meiner Oma eingeladen, wo ich die gesamte Familie treffen sollte. Mit Schrecken dachte ich auch daran, wieder als Single am Kaffeetisch zu sitzen und die neugierigen Fragen meiner Onkel und Tanten zu beantworten. Vor allem wollen sie immer wissen, warum ich noch nicht verheiratet bin. Deshalb bat ich meinen Bekannten Sandro, an diesem Tag meinen Freund zu spielen. Er war in seiner Rolle perfekt. Diesen Trick empfehle ich allen Singles bei Familienfeiern.</p> <p>Melanie</p>
Fragment zadania:		
5.2.	Aus diesem Text kann man schließen, dass sich die Person bei der letzten Familienfeier besser als bei den vorigen Feiern fühlte.	B

Poprawną odpowiedź **B.** zaznaczyło 56% zdających. Wybranie tej odpowiedzi wymagało wyciągnięcia wniosku wynikającego z informacji zawartych we fragmencie wypowiedzi, w którym Melanie wyjaśnia, dlaczego podczas ostatniego przyjęcia rodzinnego czuła się zdecydowanie lepiej niż wcześniej. Aby uniknąć niezręcznych pytań ze strony rodziny, dziewczyna postanawia przedstawić znajomego Sandro jako swojego partnera. Około 25% zdających wskazało błędną odpowiedź C. Prawdopodobnie zasugerowali się oni pojawiającymi się w tym tekście informacjami o prezentach, które kojarzą się z dobrym samopoczuciem podczas uroczystości rodzinnych. Także wyraz *Familienfeier*, pojawiający się w tekście C. oraz w zadaniu 5.2., mógł spowodować, że zdający wybrali błędną odpowiedź. Jednak w tekście nie ma mowy o prezentach dawanych podczas wspólnych spotkań rodzinnych.

Dużym wyzwaniem okazało się dla maturzystów zadanie 5.1. sprawdzające umiejętność odróżniania informacji o faktach od opinii.

Tekst C**WILLKOMMENE GÄSTE**

Wenn Onkel Franz mit Tante Berta zu Besuch kam, war das immer ein Festtag. Wir Kinder freuten uns sehr, weil die Tante nie vergaß, kleine Geschenke mitzubringen: Rotweingelee für Mutter, Zigarren für Vater, für jedes der Kinder eine Schokolade. Tante Berta kannte unsere Vorlieben. Der absolute *Höhepunkt* auf *jeder Familienfeier* waren die lustigen Geschichten, die Onkel Franz meisterhaft erzählen konnte. Es machte ihm auch Spaß, jedes Mal eine kurze Rede zu halten. Ich wunderte mich immer ein wenig darüber, denn ich meine, dass die Mehrheit der Menschen bei einer Familienfeier nicht so gern Reden hält.

Wir liebten Onkel Franz, obwohl er sehr neugierig war. Meine große Schwester fragte er zum Beispiel jedes Mal, warum sie noch bei den Eltern wohnt. Sie wusste aber, wie sie geschickt darauf reagieren konnte.

5.1.	Dass die meisten Menschen bei Familienfeiern nur ungern Reden halten, wird in diesem Text als Meinung und nicht als Tatsache dargestellt.	C
------	---	---

Aby rozwiązać to zadanie, zdający musiał podjąć decyzję, w którym z tekstów podana informacja wystąpiła jako opinia. Poprawną odpowiedź wybrało 44% zdających. W tekście C autor przedstawia swoje stanowisko dotyczące wygłaszania przemówień podczas uroczystości rodzinnych. W swojej opinii odwołuje się do obserwacji spotkań rodzinnych, na których wujek znakomicie opowiada zabawne historyjki, ale także z radością wygłasza krótkie przemówienia. Ok. 39% zdających uznało za opinię informację zawartą w tekście D., w którym przedstawiono precyzyjną informację potwierdzoną badaniami: 27% ankietowanych nie ma pojęcia, co miałoby powiedzieć podczas swojej przemowy na uroczystości rodzinnej. Informacja ta nie była zatem opinią, lecz faktem.

Najtrudniejsze dla maturzystów, jak w poprzednich latach, okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 49%).

Zadania zamknięte 8. i 9. okazały się łatwiejsze niż zadania otwarte 10. i 11. (średni wynik odpowiednio – 47% i 72% oraz 35% i 36%).

Analiza wyników pokazuje, że najłatwiejsze okazało się zadanie 9.2.

Poprawnie rozwiązało je 77% zdających. Zdający właściwie wybrali spośród podanych opcji wyraz *Stadt*, który poprawnie uzupełniał luki w obydwu zdaniach: *Martin zieht bald in eine größere _____ um.* oraz *In der _____ wird ein neuer Flughafen gebaut.*

Analiza wyników za zadania zamknięte wskazuje, że zdający nie mieli większych problemów z wyborem prawidłowych odpowiedzi. Jedynie zadanie 8.2., w którym wymagane było poprawne uzupełnienie minialogu, okazało się nieco trudniejsze (42% poprawnych odpowiedzi).

Znacznie większym wyzwaniem dla abiturientów były zadania otwarte 10. i 11.

Zadanie 11.1. (Ich habe zu wenig Geld, um (pojechać za granicę) ins Ausland zu fahren.) okazało się najtrudniejszym w całym arkuszu.

Poprawnie rozwiązało to zadanie 14% zdających. Zadanie wymagało przetłumaczenia na język niemiecki fragmentów zdań podanych w nawiasach. Większość zdających nie poradziła sobie z przetłumaczeniem fragmentu zdania, które wymagało użycia konstrukcji zdania okolicznikowego celu *um...zu*. Uczniowie mieli również problemy z przetłumaczeniem wyrażenia *za granicę*. Najczęściej do luki wpisywali: *ich die Ausland fahre*. Często zdarzały się inne niepoprawne rozwiązania, jak np. *in die Ausland kommen, Ausland fahren*.

Trudnymi okazały się również zadania 10.2. oraz 10.3.

Fragment zadania:

Auto	groß	produzieren	Tier	transportieren
------	------	-------------	------	----------------

Dazu kommen Millionen von Touristen, die in den Bergen Urlaub machen oder auf der Durchreise sind. Die Umweltbelastung durch den Verkehr ist in den Bergen oft **10.2.** größer als anderswo.

Ein weiteres Problem ist der Klimawandel. Die Temperaturen steigen in den Alpen fast doppelt so schnell wie in anderen Teilen der Welt. Seit dem späten 19. Jahrhundert ist es hier fast zwei Grad wärmer geworden. Die Folgen: Die Eismassen werden schneller zu Wasser als je zuvor, und die Bäume wachsen immer häufiger nur in niedrigeren Gebirgslagen. Immer mehr Pflanzen und **10.3.** Tiere haben einen kleineren Lebensraum. Das führt dazu, dass die Ökosysteme in den Alpen bedroht sind.

Poprawnie rozwiązało te zadania 32% zdających. Wymagane było wpisanie w każdą lukę jednego wyrazu z ramki w odpowiedniej formie. W zadaniu 10.2. zdający powinni użyć przymiotnika *groß* w stopniu wyższym, natomiast luka 10.3. wymagała znajomości liczby mnogiej rzeczownika *Tier*. Wielu zdających wpisywało błędne rozwiązania do luki 10.2., np. *groß, großen, großer*, a do luki 10.3. *Tier, Tieren, Auto*.

Zadanie 12. wymagało sformułowania e-maila na temat festiwalu teatralnego oraz przekazania informacji dotyczących tego wydarzenia.

Zadanie 12. (0–12)

Podczas Festiwalu Teatralnego oglądałeś(-aś) przedstawienia przygotowane przez zespoły młodzieżowe. W e-mailu do koleżanki z Niemiec:

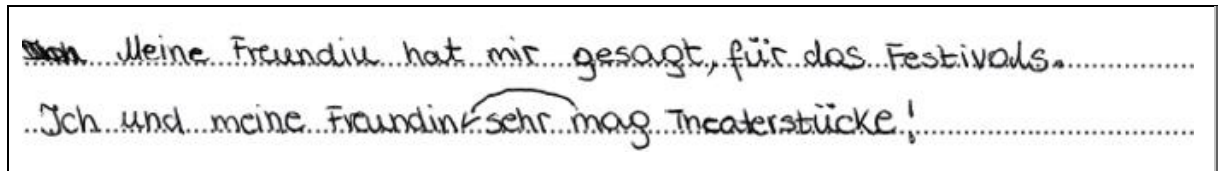
- wyjaśnij, w jaki sposób dowiedziałeś(-aś) się o tym festiwalu
- przedstaw program tego festiwalu
- napisz, która grupa teatralna zwyciężyła na festiwalu i co najbardziej podobało Ci się w jej występie
- podziel się obawami dotyczącymi przyszłości tego festiwalu.

Analiza wyników uzyskanych przez zdających za wypowiedź pisemną pokazuje, że tworzenie własnego tekstu przysporzyło maturzystom sporo trudności. Zdający uzyskali średnio 54% punktów.

Średni wynik w kryterium treści – 54% punktów – oznacza, że duża grupa zdających nie potrafiła w komunikatywny sposób przekazać określonych w poleceniu informacji i miała problem z ich rozwinięciem. Zdarzały się prace, w których maturzyści pomijali istotne elementy poszczególnych podpunktów polecenia lub realizowali je mało precyzyjnie.

Pierwszy podpunkt polecenia – *wyjaśnij, w jaki sposób dowiedziałeś(-aś) się o tym festiwalu* – okazał się dla wielu maturzystów jednym z trudniejszych. Duża grupa maturzystów traciła punkty za przekazanie informacji, ponieważ ogólnikowo realizowali ten podpunkt polecenia podając powód, który nie był wystraszająco rozwinięty, co ilustruje poniższy przykład.

Przykład 1.

Zdający wyjaśnił jedynie, że o festiwalu dowiedział się od przyjaciółki, jednak nie rozbudował swojej wypowiedzi bardziej szczegółowo.

Kolejny podpunkt polecenia – *przedstaw program tego festiwalu* – okazał się dla zdających najłatwiejszy do zrealizowania. Należało odnieść się do repertuaru lub imprez towarzyszących. Informacje dotyczące czasu oraz miejsca festiwalu były traktowane jako dodatkowe odniesienie. Taką sytuację ilustruje poniższy przykład.

Przykład 2.

Das Festival hat um 15 Uhr ~~begonnen~~^{verschiedene} in der Altstadt
begonnen. Am Anfang waren Spiele für die Kinder. Sie mussten
auf die Frage über das Märchen antworten. Dann konnten
die Teilnehmer des Festivals ^{sich} den Film unter dem Titel „Mama und
da da Land“ angesehen. Um 19 Uhr haben Theatergruppen
auf die Szene aufgetreten, die aus der ganzen
Welt gekommen sind.

Zdający rozwinął ten podpunkt polecenia w sposób szczegółowy, przedstawiając program festiwalu oraz informując dodatkowo o czasie i miejscu odbywania się festiwalu.

Zdający nierzadko odnosili się też do swoich emocji towarzyszących im podczas festiwalu lub odnosili się do okoliczności tego wydarzenia, np. wskazywali miejsce lub czas trwania przedstawienia. Jednak samo odniesienie do emocji lub okoliczności wydarzenia bez użycia precyzyjnych sformułowań związanych z tematem festiwalu, nie było właściwą realizacją tego podpunktu polecenia. Taką realizację przedstawia poniższy przykład.

Przykład 3.

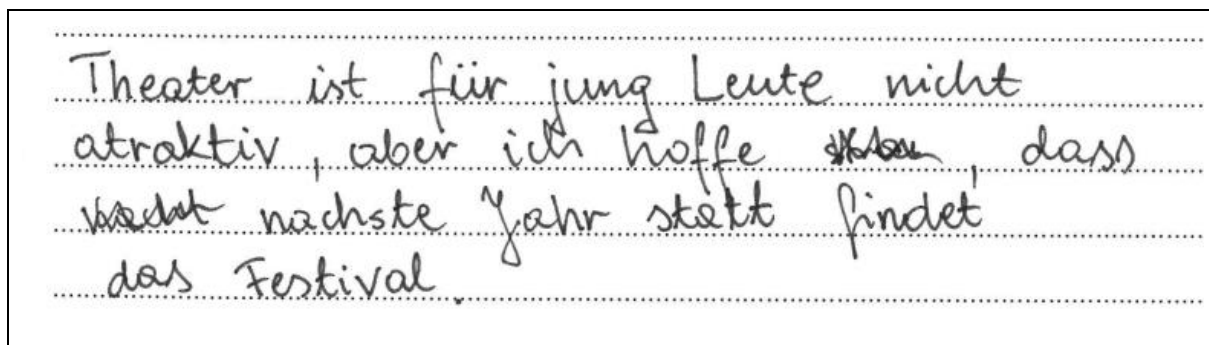
Das Festival war interessantes und
hat am Freitag ~~um~~ um 20 Uhr
beginnen. Die Theaterstücke war
nicht ~~langweilig~~ langweilig. Ende
Festivals um 23 Uhr.

W powyższym przykładzie zdający udzielił informacji dotyczącej czasu trwania festiwalu oraz wyraził swoją opinię o nim, ale nie zrealizował kluczowego elementu, jakim jest przedstawienie programu festiwalu.

W przypadku trzeciego podpunktu polecenia – *napisz, która grupa teatralna zwyciężyła na festiwalu i co najbardziej podobało Ci się w jej występie* – niestety nie wszyscy zdający uwzględniali w swojej pracy obydwa człony. Często zdający informowali, która grupa odniosła sukces podczas festiwalu, ale realizowali ten podpunkt bez odniesienia się do informacji o tym, co najbardziej im się podobało w występie danej grupy, np. *Die Gruppe aus Berlin hat das Festival gewonnen.*

Realizując ostatni punkt polecenia – *podziel się obawami dotyczącymi przyszłości tego festiwalu* – maturzyści często nie podawali informacji o swoich obawach dotyczących przyszłości festiwalu, lecz pisali jedynie o sposobie rozwiązania problemu, który może pojawić się w przyszłości podczas organizacji festiwalu, np. *Wir müssen einen größeren Saal finden.*, co nie jest realizacją tego podpunktu polecenia. Niektórzy maturzyści ograniczali się tylko do wyrażenia nadziei dotyczącej przyszłości festiwalu, ale taka informacja także była niewystarczająca. Taką realizację ilustruje poniższy przykład.

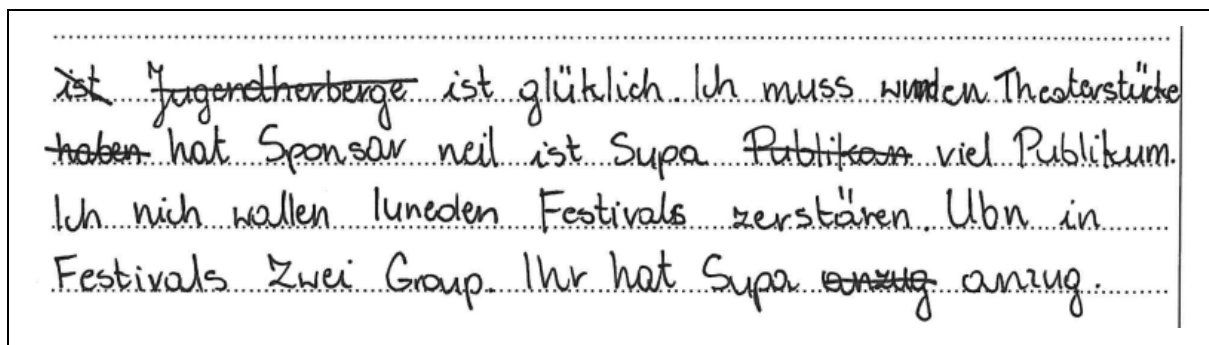
Przykład 4.

Zdający w swojej wypowiedzi wyraził nadzieję, że festiwal odbędzie się w przyszłym roku, lecz nie przedstawił swoich obaw dotyczących przyszłości tego festiwalu.

Popelniane liczne błędy językowe oraz ortograficzne miały wpływ na wyniki w pozostałych kryteriach, gdyż często uniemożliwiały skuteczny przekaz informacji. Zdarzały się też wypowiedzi, które były w większości lub całkowicie niekomunikatywne.

Przykład 5.

W powyższym fragmencie pracy zdający udzielił odpowiedzi, która nie jest komunikatywna i powoduje, że odbiorca „gubi się”, czytając tekst. Z kontekstu wypowiedzi wynika, że zdający chce poinformować o swoich obawach dotyczących przyszłości festiwalu. Jednak poprzez użycie fragmentów trudnych do powiązania w całość przekaz został zaburzony.

W kryterium spójności i logiki wypowiedzi średni wynik wyniósł 66%. Większość prac była spójna i logiczna. Jednak zdarzały się usterki zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu. Średni wynik uzyskany przez zdających za zakres środków językowych wyniósł 51%. Analiza wyników pokazuje, że duża część maturzystów posługiwała się mało zaawansowanym słownictwem i bardzo podstawowymi strukturami gramatycznymi.

Realizacja tego kryterium szerzej została omówiona w zagadnieniu „pod lupą”.

W kryterium poprawności środków językowych zdający uzyskali średni wynik 49%. W wielu wypowiedziach maturzyści popełnili liczne błędy językowe oraz ortograficzne. Miały one

wpływ na wyniki w pozostałych kryteriach, gdyż często uniemożliwiały skuteczny przekaz informacji, a także zaburzały spójność i logikę wypowiedzi. Częstym błędem leksykalnym w kontekście opisu programu festiwalu było podanie przez zdającego wyłącznie nazwy utworu lub reżysera sztuki, np. *Ich habe „Romeo und Julia” gesehen*. Częstym problemem było również nieprawidłowe tworzenie zdań w czasie teraźniejszym lub przyszłym, którego wymagała realizacja czwartego podpunktu polecenia. Zdarzały się też wypowiedzi, które były w większości lub całkowicie niekomunikatywne.

Poziom rozszerzony

Maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka niemieckiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 57% punktów.

Najwyższy średni wynik zdający osiągnęli za zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstów pisanych (61%). Na podobnym poziomie rozwiązyali zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu (średni wynik wyniósł 60%). Gorzej poradzili sobie z tworzeniem wypowiedzi pisemnej (średni wynik – 55%). Najtrudniejsze natomiast okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik – 49%).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdecydowanie łatwiejsze było dla zdających rozwiązanie zadań zamkniętych (średni wynik – 65%) niż rozwiązanie zadań otwartych (średni wynik – 48%).

Zdający uzyskali zróżnicowane wyniki za zadania sprawdzające znajdowanie w wypowiedzi określonych informacji (średni wynik za zadania 1.3.–1.5., 2.1.–2.5. oraz 3.1.–3.4. wyniósł 61%). Spośród zadań otwartych, które sprawdzały tę umiejętność, najtrudniejsze dla zdających okazały się zadania 3.1. oraz 3.3. Obydwa zadania poprawnie rozwiązało 44% zdających.

3.1. Welches Hauptziel hat Sven Penszuk beim Freitauchen?

Er will Rekorde aufstellen.

Fragment transkrypcji:

Journalistin: Warum trainiert man Freitauchen?

Sven Penszuk: Es gibt verschiedene Gründe, warum Menschen sich für das Freitauchen begeistern. Viele tauchen einfach zum Vergnügen, weil sie es faszinierend finden, die Unterwasserwelt ohne technische Hilfsmittel zu erkunden. Ich dagegen tauche vor allem deswegen, weil ich Rekorde aufstellen will. Immer der Beste sein – das ist mein Motto.

3.3. Welchen von seinen Erfolgen schätzt Sven am meisten?

Die Goldmedaille bei den Weltmeisterschaften.

Fragment transkrypcji:

Journalistin: Was war dein wichtigster Erfolg?

Sven Penszuk: Den größten Wert hat für mich definitiv die Gold-Medaille, die unsere deutsche Nationalmannschaft bei den Weltmeisterschaften 2004 gewonnen hat. Ein anderer, weniger wichtiger Erfolg war, dass ich als Coach Teammitglieder zu persönlichen sportlichen Bestleistungen motivieren konnte. Es ist ein tolles Gefühl, wenn ein Taucher zu mir sagt: „Ohne dich hätte ich das nicht geschafft“.

Udzielenie poprawnej odpowiedzi w zadaniu 3.1. wymagało zrozumienia fragmentu tekstu, w którym Sven Penszuk informuje, dlaczego ludzie decydują się na swobodne nurkowanie.

Sven wspomina również o swojej motywacji do uprawiania tej dyscypliny. Oczekiwaną odpowiedzią było *Er will Rekorde aufstellen.*, ale akceptowane były także odpowiedzi wskazujące na jego dążenie do osiągnięcia najwyższych wyników, np. *Er möchte am besten sein. / Immer der Beste zu sein.* Warto zauważyć, że pytanie dotyczyło głównego celu, którym kierował się Sven. W związku z tym za prawidłowe nie mogły zostać uznane odpowiedzi, które odnosiły się do powodów, dla których inni ludzie uprawiają swobodne nurkowanie (*Einfach zum Vergnügen. / Weil das Freitauchen faszinierend ist*). Takie odpowiedzi zdających wskazywały na niewystarczające zrozumienie wypowiedzi i oceniane były jako niepoprawne.

W zadaniu 3.3. poprawną odpowiedzią było wskazanie na zdobycie złotego medalu lub na zwycięstwo Svena w mistrzostwach świata. Akceptowane były także odpowiedzi odnoszące się do tytułu mistrza świata, np. *Den Weltmeistertitel 2004. / Die Goldmedaille.* lub do zwycięstwa drużyny, np. *die Gold-Medaille für die deutsche Nationalmannschaft bei den Weltmeisterschaften.* Przykładowe niepoprawne odpowiedzi zdających to: *Den Erfolg, bei dem er Coach von Tauchern war. / Als er als Coach sein Team motivierte.* Świadczą one najprawdopodobniej o nieuważnym wysłuchaniu tekstu i sugerowaniu się zwrotem *wichtiger Erfolg* poprzedzającym informację o działalności Svena jako trenera. Jednak odpowiedzi nawiązujące do sukcesów Svena jako trenera nie są prawidłowe z uwagi na przysłówkę *weniger*, który precyzuje, że sukces ten jest dla Svena mniej ważny, a w zadaniu wyraźnie pytamy o sukces, który Sven ceni sobie najbardziej.

Spośród zadań zamkniętych sprawdzających umiejętność znajdowania określonych informacji (1.3.–1.5. oraz 2.1.–2.5) najłatwiejsze okazało się zadanie 2.5. Poprawnie rozwiązało je 84% zdających. Wskazanie poprawnej odpowiedzi wymagało znalezienia w wysłuchanej wypowiedzi informacji o tym, że wspomniana osoba była przed pójściem na emeryturę muzykiem (*Tanz ist für die pensionierte Klavierspielerin Leidenschaft.*) i dopasowania tej informacji do zdania: *Vor der Pensionierung war diese Person Musikerin.*

Najtrudniejsze okazało się natomiast zadanie 1.4.

1.4. Was schätzen die Menschen bei sich selbst oft geringer ein, als es der Wirklichkeit entspricht?

- A. Das Rechnen mit Zahlen.
- B. Die sprachlichen Fähigkeiten.
- C. Das räumliche Vorstellungsvermögen.
- D. Die Fähigkeit, gut Auto fahren zu können.

Fragment transkrypcji:

Journalistin: Würden Sie bitte genauer erklären, wie Sie das meinen mit unseren Fähigkeiten und Interessen?

Herr Neubauer: Wir sind relativ schlecht darin, uns selbst richtig einzuschätzen. Das zeigen viele Studien. Fragt man beispielsweise 100 Autofahrer, antworten 97, dass sie überdurchschnittlich gut am Steuer sind, was rechnerisch nicht möglich ist. Vor allem bei der Beurteilung unserer Begabungen liegen wir falsch. Unsere sprachlichen Fähigkeiten überschätzen wir eher und beim Rechnen mit Zahlen ist es umgekehrt: Hier unterschätzen wir uns. In manchen Berufen ist räumliches Vorstellungsvermögen notwendig. Diese Fähigkeit ist zum Beispiel für einen Architekten enorm wichtig. Es reicht also nicht, sich nur für Baustile zu interessieren.

Prawidłowo rozwiązało to zadanie 28% maturzystów. Na poprawną odpowiedź **A.** wskazywało zdanie: *... und beim Rechnen mit Zahlen ist es umgekehrt: Hier unterschätzen wir uns.* Kluczowe dla jej udzielenia było zrozumienie wyrazu *unterschätzen*. Rozróżnienie znaczenia czasowników: *einschätzen unterschätzen, überschätzen*, najwyraźniej stanowi dla młodych ludzi duże wyzwanie, gdyż zdający wybierali pozostałe odpowiedzi prawie tak często, jak odpowiedź prawidłową. Najprawdopodobniej wybór był losowy, ponieważ zadanie to miało stosunkowo niską moc różnicującą (wskaźnik Pearsona 0,35). Trudność mogło stanowić dla zdających ponadto samo rozbudowane pytanie w zadaniu 1.4.: *Was schätzen die Menschen bei sich selbst oft geringer ein, als es der Wirklichkeit entspricht?*

Jednym z najtrudniejszych okazało się zadanie 1.6. sprawdzające określenie głównej myśli fragmentu wypowiedzi. Przyjrzyjmy się bliżej temu zadaniu.

1.6. In seiner letzten Aussage berichtet der Psychologe darüber,

- A. welche Fähigkeiten auf dem Arbeitsmarkt gefragt sind.
- B. wieso man sich vor der Berufswahl beraten lassen soll.
- C. was Jugendliche bei der Berufswahl am meisten beeinflusst.
- D. was Jugendliche durch die Teilnahme an Casting-Shows lernen können.

Fragment transkrypcji:

Journalistin: Und welchen Rat möchten Sie unseren Zuhörern zum Schluss mit auf den Weg geben?

Herr Neubauer: Im Laufe des Lebens nähern sich Interessen und Fähigkeiten zwar an. Aber gerade in der Lebensphase, in der wir uns für einen Beruf entscheiden sollen, liegt beides besonders weit auseinander. Man sieht das in den Casting-Shows im Fernsehen: Nicht wenige Jugendliche wollen Popstar werden, obwohl sie absolut keine Begabung mitbringen. Daher empfehle ich eine psychologische Berufsberatung. Außerdem sollte man viel ausprobieren und sich selbst fragen: Kann ich das wirklich?

Poprawnej odpowiedzi udzieliło 49% zdających. Maturzyści musieli zdecydować, która z podanych informacji jest podsumowaniem ostatniego fragmentu wywiadu. W swojej

ostatniej wypowiedzi psycholog zwrócił uwagę na zmieniającą się wraz z upływem lat korelację między zainteresowaniami a umiejętnościami. Zauważył, że w młodym wieku często zainteresowania przyszłym zawodem i podejmowane wybory nie przystają do faktycznych uzdolnień i umiejętności. Jako przykład przytoczył liczny udział młodych ludzi w popularnych programach telewizyjnych, tzw. talent show, podczas których uczestnikom nierzadko brakuje krytycznego spojrzenia na własne umiejętności. Podsumowując całą swoją wypowiedź, psycholog podkreślił celowość i wagę doradztwa zawodowego. Tym wywodem uzasadnił sensowność i potrzebę udania się po poradę przed dokonaniem wyboru przyszłego zawodu.

Poprawną odpowiedź **B.** zaznaczyło 49% maturzystów. 30% zdających wybrało odpowiedź **C.**, sugerując się zapewne wymienionymi w tym fragmencie elementami mającymi wpływ na podejmowanie decyzji o zawodzie, jednak psycholog nie wskazywał, co jest dla młodych ludzi decydujące przy wyborze zawodu.

Zadania 1.1. oraz 1.2., które sprawdzały odpowiednio odróżnianie informacji o faktach od opinii oraz wyciąganie wniosków wynikających z informacji zawartych w wypowiedzi okazały się umiarkowanie trudne (odpowiednio: 64% i 63% poprawnych odpowiedzi).

Analiza wyników uzyskanych w obszarze rozumienia tekstów pisanych pokazuje, że zdający dość dobrze opanowali umiejętności sprawdzane w tej części arkusza.

Zdający dużo lepiej poradzi sobie z zadaniami zamkniętymi (średni wynik – 66%) niż z zadaniami otwartymi (średni wynik – 44%). Spośród zadań zamkniętych najwyższy średni wynik – 73% – zdający uzyskali za zadania sprawdzające umiejętność wyciągania wniosków (zadania 4.1. i 6.1.). Nieco gorzej poradzi sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik – 66%). Umiejętność ta była sprawdzana w zadaniu 5. opartym na historii młodej kobiety, która w przystępny sposób w formie komiksu wyjaśnia szerszej publiczności skomplikowane tematy, jak np. funkcjonowanie sztucznej inteligencji czy systemu podatkowego.

Trudniejsze dla zdających okazały się dwa zadania sprawdzające ogólne rozumienie tekstu. Za zadanie 6.2., które wymagało określenia głównej myśli fragmentu tekstu, zdający uzyskali 48% poprawnych odpowiedzi, natomiast za zadanie 6.4. sprawdzające określanie intencji, nastawień i postaw nadawcy/autora tekstu liczba poprawnych odpowiedzi wyniosła 49%.

Przyjrzyjmy się tym dwóm zadaniom.

Fragment tekstu:

Aber die nächste Arbeit Frischs, die Erzählung „Der Mensch erscheint im Holozän“, missfiel mir. Über dieses Buch dürfte ich mich nicht äußern. Denn so sehr mich das Thema interessierte, so empfand ich die Erzählung doch als fremd und mühselig geschrieben. Ich bedauere es nicht, dass ich es bei manchen Büchern für angebracht hielt, zu schweigen. Im Gegenteil, ich könnte mir sogar vorwerfen, dass ich zu manchen Publikationen nicht geschwiegen habe. Weil ich es damals vorgezogen habe, über diese Erzählung nicht zu schreiben, waren die eher distanzierteren, aber doch korrekten Beziehungen zwischen Frisch und mir nicht gefährdet.

6.2. Im zweiten Abschnitt erklärt der Autor,

- A. warum Max Frisch eine Erzählung schrieb.
- B. warum sich Max Frisch von ihm distanzierte.
- C. warum er sich für Frischs Schaffen interessierte.
- D. warum er ein Werk von Frisch nicht öffentlich kritisierte.

W zadaniu 6.2. prawidłową odpowiedź **D.** wybrało 48% maturzystów. Autor tekstu, będący krytykiem literackim, ustosunkowuje się w tym fragmencie do nowego dzieła jednego ze znanych pisarzy, które w jego opinii nie było dziełem udanym. Wskazuje na to następujący fragment tekstu: ... *die Erzählung „Der Mensch erscheint im Holozän“, missfiel mir; so empfand ich die Erzählung doch als fremd und mühselig geschrieben.* Jednocześnie uzasadnia w tym samym fragmencie, dlaczego nie zdecydował się napisać i opublikować swojej krytyki, powołując się na chęć utrzymania poprawnych relacji z pisarzem: ... *dass ich es bei manchen Büchern für angebracht hielt, zu schweigen; Weil ich es damals vorgezogen habe, über diese Erzählung nicht zu schreiben, waren die eher distanzierten, aber doch korrekten Beziehungen zwischen Frisch und mir nicht gefährdet.* Jednak 17% zdających wybrało odpowiedź C. Zasugerowali się zapewne fragmentem: *Denn sosehr mich das Thema interessierte ...* Autor tekstu informuje o swoim zainteresowaniu tematem podjętym przez Frischa we wspomnianym dziele, ale do samego dzieła ma bardzo krytyczny stosunek.

Fragment tekstu:

Viele Züricher Bürger, behauptete Frisch, wollten mit ihm nichts zu tun haben. Er attackierte die Schweiz munter und kräftig. Ihn verbinde mit diesem Staat, erklärte er mir, bloß noch der Reisepass. Ich glaubte ihm kein Wort. Warum er denn in Zürich lebe? Er könne doch wohnen, wo er wolle, er habe es ja auch in Berlin versucht, in New York und Rom. Aber Zentrum seiner Existenz sei doch Zürich geblieben. Er sei eben, sagte ich lachend, alles zugleich und auf einmal: ein urbaner europäischer Autor, ein schweizerischer Heimatdichter und ein bodenständiger Kosmopolit. Frisch protestierte nicht.

6.4. Wie steht der Autor zu den Äußerungen von Max Frisch über seine Heimat?

- A. Der Autor stimmt Max Frischs Sicht auf die Schweiz zu.
- B. Der Autor befürchtet, dass Max Frisch seine Heimat bald verlassen wird.
- C. Der Autor glaubt Max Frisch, dass dieser seine Heimat nicht leiden kann.
- D. Der Autor findet, dass Max Frischs Kritik an der Schweiz nicht ernst gemeint ist.

Zadanie 6.4. poprawnie rozwiązało 49% maturzystów, którzy wybrali opcję **D.** Autor tekstu szczegółowo analizuje nie tylko wypowiedzi Maxa Frischa, ale też obserwuje jego zachowanie. Dzięki temu bez problemu wyłapuje pewne nieścisłości. Konfrontuje wypowiedź pisarza o krytycznym podejściu do swojej ojczyzny: *Er attackierte die Schweiz munter und kräftig. Ihn verbinde mit diesem Staat, erklärte er mir, bloß noch der Reisepass.* ze świadomym wyborem miejsca zamieszkania w Szwajcarii: *Er könne doch wohnen, wo er wolle, er habe es ja auch in Berlin versucht, in New York und Rom. Aber Zentrum seiner*

Existenz sei doch Zürich geblieben. Podsumowuje to stwierdzeniem: *Ich glaubte ihm kein Wort.*, które jednoznacznie wskazuje na odpowiedź **D**.

Za zadania sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji (zadania 4.2.–4.5., 6.3. oraz 6.5.–6.7.) zdający osiągnęli średni wynik 62%. Zadania zamknięte sprawdzające tę umiejętność okazały się dla zdających dużo łatwiejsze (średni wynik – 70%) niż zadania otwarte (średni wynik – 48%).

Wyniki uzyskane przez zdających za zadania zamknięte sprawdzające umiejętność znajdowania określonych informacji (4.2.–4.5., 6.3.) były wysokie (od 64% punktów za rozwiązanie zadania 4.2. do 78% punktów za rozwiązanie zadania 4.5.).

W obszarze rozumienia tekstów pisanych zdecydowanie najwięcej problemów przysporzyły zadania otwarte, z których trzy sprawdzały umiejętność znajdowania określonych informacji (średni wynik – 48%) i jedno wyciąganie wniosków z informacji zawartych w tekście (29% poprawnych odpowiedzi). Rozwiązanie zadania otwartego w tej części arkusza polegało na uzupełnieniu luk w streszczeniu tekstu na temat czytania dzieciom i wpływu czytania na rozwój dziecka. Zadanie to wymagało poza zrozumieniem treści tekstu również dopasowania wpisywanej informacji do otoczenia luki.

Zadanie 6.8. sprawdzające wyciąganie wniosków z informacji zawartych w tekście okazało się najtrudniejsze. Przyjrzyjmy się bliżej temu zadaniu.

Fragment zadania:

Außerdem finden die Jungen das Lesen weiblich und lesen deswegen seltener und nicht so gern. Der Grund dafür sind fehlende Rollenvorbilder. Wenn allerdings **6.8. die Väter** ihren Kindern zu Hause vorlesen würden, wäre das viel besser – glaubt Tischner.

Fragment tekstu:

„Die Erzieherinnen und Lehrerinnen treffen unbewusst eine eher weibliche Bücherauswahl“, erläutert Tischner. Der Erziehungswissenschaftler hat an der Technischen Hochschule Nürnberg viele Jahre zur Leseförderung für Jungen geforscht. Seiner Erfahrung nach fehlt es den Jungen an Rollenvorbildern, denn zu Hause lesen meist die Mütter oder ihre älteren Schwestern vor. „Bei ihnen prägt sich ein: Lesen ist weiblich, also nur Frauensache“, sagt Tischner. „Das muss geändert werden.“

Poprawnie rozwiązało to zadanie 29% abiturientów.

Oczekiwano odpowiedzi wskazującej na ojców (*die Väter*), ale akceptowane były również odpowiedzi odnoszące się do mężczyzn lub do obojga rodziców, np. *die Männer / die beiden Eltern / nicht nur Frauen, sondern auch die Männer*. Wyraz *die Väter* nie pada w ostatnim akapicie tekstu. Przytoczone wypowiedzi profesora Tischnera wskazują jednak na to, że jego zdaniem powodem, dla którego chłopcy rzadziej niż dziewczynki sięgają po książki, jest utrwalony w dzieciństwie schemat, że to głównie mamy albo siostry w domu czytają. Ostatnia cytowana wypowiedź profesora „*Das muss geändert werden.*“ wyraźnie sugeruje, że konieczna jest zmiana. Z tej wypowiedzi należało wyciągnąć wniosek, że nie tylko kobiety, ale również mężczyźni powinni czytać dzieciom. W streszczeniu po luce występuje fraza

ihren Kindern, która powinna jednoznacznie naprowadzić zdających na odpowiedź: *die Väter*.

Najtrudniejsze dla tegorocznych maturzystów okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Za rozwiązanie tych zadań zdający uzyskali średni wynik 49%. W tej części arkusza największą trudność sprawiły zdającym zadania otwarte: zadanie 8. (średni wynik – 48%) oraz zadanie 9. (średni wynik – 38%). Za rozwiązanie zadań zamkniętych maturzyści uzyskali średnio 57% punktów.

Zadanie 8. wymagało wpisania w tekst z lukami wyrazów z ramki w odpowiedniej formie. Należało dopasować wpisywane wyrazy do fragmentu tekstu otaczającego luki, tak aby powstał spójny i logiczny tekst. Najtrudniejsze było uzupełnienie luki 8.3. w zdaniu: *Im Sommer 8.3. _____ eine Regel: Viel trinken!* Należało wpisać czasownik *gelten*, w formie 3 os. I. poj. *gilt*. Zadanie to poprawnie rozwiązało 30% maturzystów.

W zadaniu 9., w którym wymagane było przetłumaczenie na język niemiecki podanego w nawiasie fragmentu w języku polskim, największym wyzwaniem okazało się zadanie 9.3., w którym należało przetłumaczyć fragment zdania podrzędnego: *Jonas, ich möchte gerne wissen, (czy Markus zobaczył) _____, was auf dem Schulhof passiert ist.* Poprawnie rozwiązało to zadanie 23% zdających. W zadaniu tym sprawdzano konstrukcję zdania ze spójnikiem pytającym *ob*. Należało przy tym pamiętać o szyku końcowym zdania pobocznego, a także o tym, by poprawnie wpisać czasownik *zobaczył* w czasie przeszłym.

Wśród zadań zamkniętych sprawdzających znajomość środków językowych najczęściej trudności sprawiło zdającym rozwiązanie zadania 7.3. Poprawnie rozwiązało je 47% zdających, którzy wybrali przyimek *durch* w zdaniu *Die globale Erwärmung entsteht 7.3. _____ zu hohen CO2-Ausstoß.* Niewiele ponad 21% zdających wybrało odpowiedź B. *auf*. Prawdopodobnie nie zrozumieli wyrażenia *CO2-Ausstoß*, które było kluczowe do wybrania prawidłowego przyimka.

Najłatwiejsze spośród zadań sprawdzających znajomość środków językowych okazało się zadanie 7.6. W zadaniu tym należało rozpoznać, że mamy do czynienia ze zdaniem warunkowym i wybrać odpowiedni spójnik. Właściwego wyboru spójnika *wenn* dokonało 67% maturzystów.

Ostatnią część arkusza stanowiła wypowiedź pisemna. Za jej sformułowanie zdający otrzymali średnio 55% punktów możliwych do uzyskania. Maturzyści mieli do wyboru napisanie rozprawki „za i przeciw” na temat korzyści i zagrożeń wynikających z publikowania informacji o swoim życiu w internecie lub napisanie artykułu do gazety szkolnej na temat kursu tańca organizowanego w szkole. W artykule mieli wyrazić swoją opinię na temat organizacji wspomnianych zajęć i opisać sytuację, w której udało im się skorzystać z umiejętności zdobytych na tym kursie.

Wyniki maturzystów w kryterium zgodności z poleceniem pokazują, że większość z nich dość dobrze poradziła sobie z realizacją elementów treści i formy (średni wynik – 59%). Elementy formy zostały przeważnie wysoko ocenione. Spośród elementów treści natomiast największym wyzwaniem okazało się wieloaspektowe rozwinięcie elementów tematu.

Duża grupa zdających wybrała rozprawkę, być może z uwagi na bliższy ich codzienności temat. Zdający w większości nie mieli problemów z doбором argumentów. Zdarzało się jednak, że ich wypowiedzi odbiegały od tematu, np. przedstawiały zalety i wady internetu

zamiast opisywać korzyści i zagrożenia wynikające z publikacji swoich danych lub zdjęć w sieci. Ponadto, zamiast sformułować tezę, niektórzy zdający opisywali problem korzystania z internetu i wszechobecności mediów społecznościowych albo formułowali tezę jednostronną, sygnalizując wyłącznie zalety wynikające z publikowania informacji o sobie w internecie.

Również artykuł okazał się dla zdających formą przystępną. Większość pamiętała o konieczności zatytułowania go i bez problemu realizowała oba elementy tematu. Zdarzało się jednak, że we wstępie zdający stosowali zwrot do adresata i tym samym artykuł przybierał formę listu. Zgodnie z zasadami oceniania ich praca była wtedy kwalifikowana we wszystkich elementach formy na poziom 0. Niektórzy zdający zapominali ponadto o napisaniu wyraźnego zakończenia. Tracili wtedy zgodnie z zasadami oceniania punkty za segmentację oraz, jeśli z rozwinięcia nie dało się wyodrębnić zakończenia, również za element treści, jakim jest zakończenie.

W kryterium spójności i logiki maturzyści osiągnęli średni wynik 63%. W przypadku zakresu środków językowych oraz poprawności środków językowych wyniki były niższe (średni wynik wyniósł odpowiednio: 52% i 47%). Wypowiedzi pisemne wielu maturzystów były mało precyzyjne ze względu na ubogą leksykę, a błędy językowe często zakłócały komunikację.

Zagadnienie „pod lupą” – zakres środków językowych w wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym

Zakres środków językowych to jedno z kryteriów oceniania wypowiedzi pisemnej. Kryterium to jest także określane jako „bogactwo językowe”, ponieważ w tym przypadku ocenie podlega przede wszystkim zasób słownictwa oraz struktur gramatycznych, którymi posługuje się zdający w celu realizacji tematu podanego w poleceniu. Kryterium to od roku 2023 jest oceniane w skali od 0 do 3 punktów, co pozwala na bardziej precyzyjną ocenę kompetencji maturzystów w tym aspekcie niż wcześniej stosowana skala od 0 do 2 punktów.

Polecenie do zadania 12. brzmiało następująco:

Zadanie 12. (0–12)

Podczas Festiwalu Teatralnego oglądałeś(-aś) przedstawienia przygotowane przez zespoły młodzieżowe. W e-mailu do koleżanki z Niemiec:

- **wyjaśnij, w jaki sposób dowiedziałeś(-aś) się o tym festiwalu**
- **przedstaw program tego festiwalu**
- **napisz, która grupa teatralna zwyciężyła na festiwalu i co najbardziej podobało Ci się w jej występie**
- **podziel się obawami dotyczącymi przyszłości tego festiwalu.**

Przyjrzyjmy się tabeli z *Informatora*, która określa, jakie wymagania należy spełnić, aby uzyskać określoną liczbę punktów za zakres środków językowych.

3 pkt	szeroki zakres środków językowych; liczne precyzyjne sformułowania
2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; wyłącznie najprostsze środki językowe ALBO zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia

Należy też zwrócić uwagę na następujące zapisy ściśle związane z tą tabelą:

- W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.
- Praca może otrzymać liczbę punktów wskazaną w tabeli, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Warto również pamiętać, że ocena zakresu środków językowych była dokonywana w odniesieniu do określonego w podstawie programowej poziomu egzaminu (w przypadku egzaminu na poziomie podstawowym jest to poziom nawiązujący do B1 w skali opisanej w *Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego*) oraz zakresu struktur gramatycznych podanych w *Aneksie do Informatora o egzaminie maturalnym z języka niemieckiego w Formule 2023 obowiązującego w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024*.

Przyjrzyjmy się poniższej pracy.

Przykład 1.

Liebe Anna,
stell Dir vor, ich habe mir während des Festivals einige Theaterstücke
angesehen.

Das ist eine tolle Geschichte. Mein Lehrer hat mir dieses Festival gezeigt und am Anfang war ich nicht sicher, ob ich fahren sollte. Zum Glück habe ich gute Entscheidung getroffen. Das Programm war sehr interessant. Während des Tags ^{konnte} kann man vier Stücke ansehen. ~~Selbst~~ Das war zu viel für mich und ich habe nur zwei Stücke täglich gesehen. Die ganze Veranstaltung hat drei Tage gedauert und am Ende hat ~~nur~~ eine Gruppe gewonnen. ~~Die Schauspieler~~ Die Gruppe aus Deutschland hat gewonnen. Meiner Meinung nach waren sie am besten, weil ihre Theaterstücke so viele Emotionen hatten.

Außerdem hat alles in ihren Repertuar
 miteinander gespielt, sowohl ^{das} Musik als
 auch die Bewegung. ~~Das Konkurrenz war~~
~~groß~~ ~~weil~~ ~~die~~ ~~Gruppe~~ leider, das
 Publikum war sehr klein. Ich fürchte, dass
 in der Zukunft ~~nur~~ ~~gute~~ ~~Menschen~~ ~~das~~
~~sehen~~ ~~wollten~~. ^{niemand} Die ^{junge} ~~jugend~~ Menschen interessieren
 sich immer weniger für das Theater.
 Schreib mir bitte bald zurück!
 x x x

Powyższa wypowiedź pisemna otrzymała maksymalną liczbę punktów w kryterium zakresu środków językowych. W pracy zaznaczone zostały fragmenty, które pozwalają na stwierdzenie, że zdający posługuje się szerokim zakresem środków językowych (na różowo – środki leksykalne, a na zielono – środki gramatyczne). Zdający swobodnie używa czasu przeszłego niezbędnego do realizacji części podpunktów polecenia (np. ... *habe ich gute Entscheidung getroffen, Die ganze Veranstaltung hat drei Tage gedauert.*), stosuje bardziej zaawansowane konstrukcje gramatyczne (np. *sowohl ... als auch*) i poprawnie konstruuje zdania złożone (np. ... *am Anfang war ich nicht sicher, ob ich fahren sollte*). W pracy występuje też wiele precyzyjnych sformułowań (np. *Meiner Meinung nach waren sie am besten, weil ihre Theaterstücke viele Emotionen hatten. Ich fürchte, dass in der Zukunft niemand das sehen wollte.*), które wskazują na to, że zdający swobodnie posługuje się językiem niemieckim co najmniej na poziomie B1. Cała praca charakteryzuje się naturalnością i precyzją używanego języka odpowiednią dla poziomu podstawowego.

Jednak nie zawsze ocena pracy jest tak prosta i jednoznaczna. Zdarzają się prace, w których wyraźnie widać, że zdający posługuje się dość dobrze językiem niemieckim i stosunkowo łatwo realizuje polecenie, ale jeden z aspektów podlegających ocenie w kryterium zakresu środków językowych (tj. leksyka lub gramatyka) jest mocniejszą stroną osoby piszącej, a drugi z nich nie został jeszcze opanowany w tym samym stopniu. Ilustruje to kolejna praca.

Przykład 2.

**Liebe Anna,
stell Dir vor, ich habe mir während des Festivals einige Theaterstücke
angesehen.**

Am ~~Wochen~~ Samstag hat mir meine Freunde
gesagt, dass in unserer Stadt ein Festival ist.
~~Was~~ So haben wir gegangen. Zuerst viele junge
Leute singen ~~und~~ und Tanzen. Danach die
zweite Gruppe hat ein ~~große~~ Show gemacht.
Sie ~~haben~~ hat die Märchen gespielt. ~~Was~~ Am ende
~~in~~ zwei Mädchen hat ein Text gesprochen.
Die zweite Gruppe hat Sieg! Ich war sehr glücklich,
weil sie ~~sehr~~ super Kleidung hat. Sie waren sehr
toll und das waren meine Lieblingsmärchen.
Ich hoffe, dass im nächsten Jahr mehr Personen
teilgenommen wurde. Diese Festival ist ~~sehr~~ wunderschön
wunderschön! Möchtest du mit mir ~~mit~~ gehen?
Und wie geht's? Alles ist gut?

Zakres środków językowych został oceniony w tej pracy na 2 punkty. Zastosowane struktury gramatyczne są wyraźnie bardziej zróżnicowane niż użyte słownictwo. W pracy występują struktury gramatyczne, w których wprawdzie pojawiają się błędy językowe, jednak spełniają one wymagania dla poziomu B1 (np. *Am Samstag hat mir meine Freunde gesagt, dass in unserer Stadt ein Festival ist.*, *Ich war sehr glücklich, weil sie super Kleidung hat.*), co byłoby wystarczające, aby przyznać zdającemu nawet 3 punkty. Jednak użyte w pracy słownictwo jest w dużej mierze ograniczone, występują głównie środki leksykalne o wysokim stopniu pospolitości (np. *super Kleidung*, *sehr toll*, *die zweite Gruppe*) oraz jedno precyzyjne sformułowanie (*Ich hoffe, dass im nächsten Jahr ...*). W związku z tym zakres środków językowych został w tej pracy uznany za „zadowolający” a nie „szeroki”.

Warto też pamiętać, że do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte w pracy poprawnie lub zawierające drobne błędy. W obydwu wcześniej omówionych przykładach wypowiedzi pisemnych występują pewne błędy językowe. Podlegają one ocenie przede wszystkim w kryterium poprawności językowej, ale mogą też sprawić, że dana struktura leksykalna lub gramatyczna nie zostanie „doceniona”

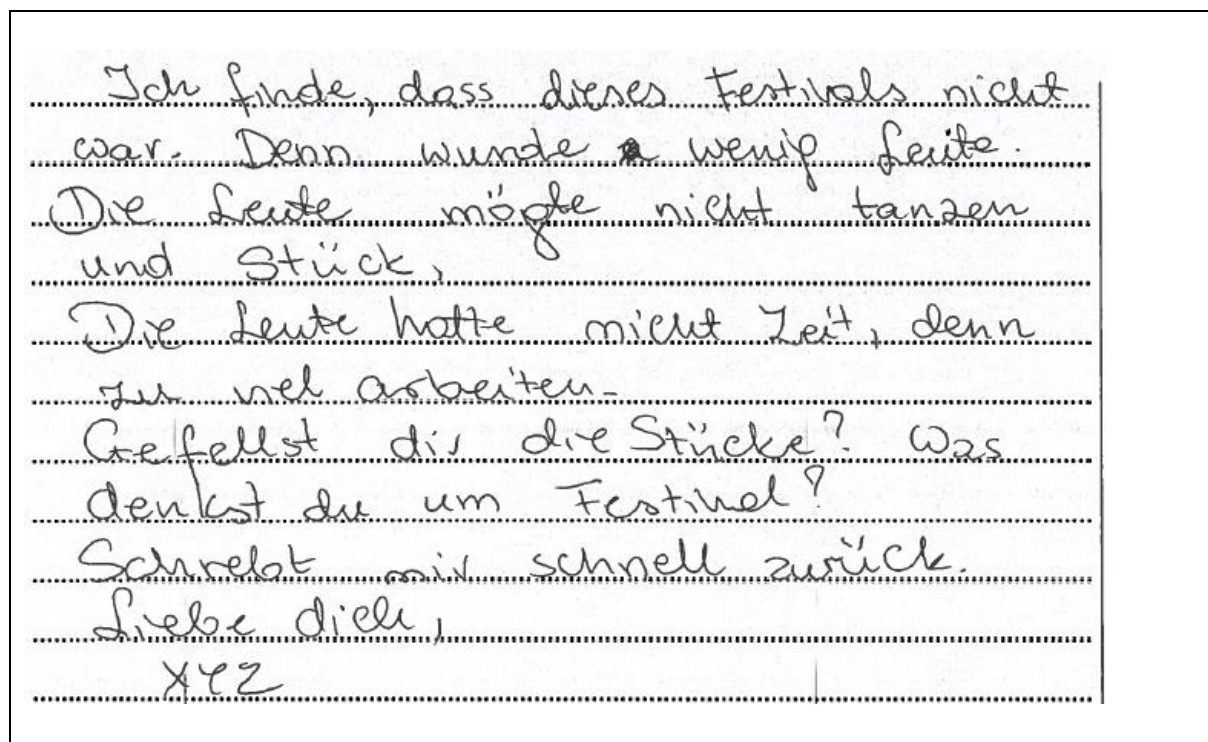
przez egzaminatora w ocenie bogactwa językowego. Aby użycie jakiegoś wyrażenia lub struktury gramatycznej wpłynęło pozytywnie na ocenę zakresu środków językowych, zdający musi zastosować je odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym go/jej użyto, musi być jasny i zrozumiały dla odbiorcy. Na przykład, jeśli zdający popełni drobny błąd ortograficzny, stosując stronę bierną (np. *Das beste Theaterstück wurde von der Gruppe aus Krakau dargestellt.*), to zostanie ona wzięta pod uwagę jako zastosowanie dość trudnej jak na poziom B1 struktury gramatycznej. Jeśli jednak zdający popełni poważniejszy błąd (np. *Das beste Theaterstück wurde von der Gruppe aus Krakau darstellen.*), to egzaminator nie będzie mógł uznać, że maturzysta wie, jak tworzy się stronę bierną.

Przyjrzyjmy się teraz pracy, w której zakres środków językowych został oceniony na 1 punkt.

Przykład 3.

**Liebe Anna,
stell Dir vor, ich habe mir während des Festivals einige Theaterstücke
angesehen.**

Ich las im Internet, dass am Samstag
Festivals Theaterstücke war. Ich habe Anzeige
in Zeitung gesehen. Meine Freundin
erzählte mir um Festival Theaterstücke
im Tonen. Es war viel attraktion.
Am Morgen war viel tanzan. Ich war
war Wettbewerb. Ich gewonnte das
Buch und Medal. Am Abend war musik
und kostenlos essen.
Theaterstücke war schön und perfekt
mir. Theatergruppe hat Jugendliche
gewonnen. Sie hatte schön Kostüme.
Sie hatte schnell tanzen. Ich finde
dass viel Leute und Farben.

Praca ta realizuje wszystkie podpunkty polecenia, jednak język zdającego jest dość ograniczony. Zdający często nie odmienia poprawnie czasowników, nie deklinuje właściwie przymiotników, używa bezokoliczników. Popołnia dużo błędów, czasami wpływających negatywnie na komunikację. Występują przypadki użycia czasów przeszłych oraz zdań złożonych, ale są to próby nieudane. Ograniczone jest także słownictwo, za pomocą którego zdający realizuje polecenie. Użyte są głównie środki leksykalne o wysokim stopniu pospolitości.

Powyższa praca to typowa wypowiedź ucznia o niskich kompetencjach językowych, który stara się zrealizować polecenie egzaminacyjne, posługując się ograniczonym zasobem środków językowych. Zdarzają się jednak też wypowiedzi pisemne, w których maturzyści o niskich umiejętnościach językowych próbują używać zaawansowanego słownictwa lub struktur gramatycznych, aby uzyskać wyższą ocenę za bogactwo językowe. Zwykle nie kończy się to dobrze, ponieważ otoczenie elementu, który został sztucznie użyty, bardzo często pokazuje, że zdający nie ma wystarczającej kontroli nad językiem, którego używa. Co więcej, często skutkuje to dodatkowymi błędami językowymi i/lub negatywną oceną spójności danej części pracy. Przyjrzyjmy się następującej realizacji pierwszego podpunktu polecenia.

Przykład 4.

**Liebe Anna,
stell Dir vor, ich habe mir während des Festivals einige Theaterstücke
angesehen.**

Meine Freundin aus ewig Schule hat mich
über das hochbekannte Festival gesagt.
Das Festival fand auf echte Art und Weise statt.
Es war super.

Zdający podjął próbę użycia zaawansowanego słownictwa (np. *ewig*, *hochbekannte*, *auf echte Art und Weise*), ale nie jest to próba udana. We wszystkich przypadkach wyrazy o niższej frekwencji są zastosowane nieodpowiednio do kontekstu zdania, a całość wypowiedzi, właśnie poprzez użycie leksyki, której zdający nie opanował, staje się niejasna dla odbiorcy.

Niestety wielu zdających, którzy przystępują do egzaminu na poziomie podstawowym, nie opanowało struktur leksykalno-gramatycznych w takim zakresie, aby sformułować wypowiedź pisemną odpowiadającą wymaganiom poziomu B1. Wiele prac maturzystów jest zupełnie lub w znacznej części niekomunikatywnych dla odbiorcy lub zawiera poważne błędy językowe, które uniemożliwiają realizację polecenia. Poniżej pokazano przykład pracy, w której zakres środków językowych nie jest wystarczający, aby przyznać za niego jakikolwiek punkt.

Przykład 5.

Ich finde port in internet: Araitag -
Theaterstücke. Ich mich kaufen auf
dem schule, ich gerne Festivals.
Festival start - 10 Uhr - Ich mich viele Leute.
Ich sah 10 Uhr - 13 Uhr fünf grupe.
Grupe sehr bist schön. Des Festival
zu fünf Jahre alt nicht start. Ich hatte
gehe auf dem kino. Heute mich liebe
teatr. Und du? Du heute Festivals einige
theaterstücke? Was du liest? Kino? Teatr?

W pracy prawie zupełnie (z wyjątkiem jednego zdania) nie występuje czas przeszły konieczny do przekazania części informacji, zdania są bardzo proste, wszystkie zawierają bardzo poważne błędy językowe, nawet w najprostszych strukturach. Słownictwo ogranicza się do najbardziej podstawowych wyrażen związanych z festiwalem teatralnym oraz wyrażeniem obaw dotyczących przyszłości tego festiwalu, ale nawet w tych najprostszych zdaniach (np. *Leute nich libe teatr.*), kontekst, w którym te wyrazy są użyte, sprawia, że egzaminator nie może uznać, że to słownictwo zostało opanowane przez zdającego.

Omawiając kryterium zakresu środków językowych z uczniami, warto też zwrócić ich uwagę na związek oceny bogactwa językowego z realizacją polecenia w kryterium treści. Zdarza się, że uczniowie tak bardzo skupiają się na użyciu ciekawych wyrażen i właściwym zastosowaniu struktur gramatycznych, że zapominają o precyzyjnym zrealizowaniu poszczególnych podpunktów polecenia, co jest kluczowe dla uzyskania punktów za wypowiedź pisemną. Jeśli praca będzie nie na temat lub nie będzie realizować polecenia w wystarczającym stopniu, to punkty za zakres środków językowych nie zostaną przyznane wcale lub egzaminator nie będzie mógł przyznać maksymalnej liczby punktów w danym kryterium. Zasady w tym zakresie określa *Informator* oraz zasady oceniania rozwiązań zadań:

1. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
2. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.

Podsumowanie

Aby uniknąć utraty punktów w kryterium zakresu środków językowych zdający powinien:

- zwrócić uwagę na to, aby pokazać w pracy zróżnicowanie i odpowiedni poziom użytych środków językowych zarówno leksykalnych jak i gramatycznych
- używać jak najbardziej naturalnych i typowych dla języka niemieckiego konstrukcji gramatycznych oraz zwrotów/wyrażeń/kolokacji
- unikać stosowania środków językowych znacznie powyżej opanowanego przez siebie poziomu języka, ponieważ zwiększa to ryzyko popełnienia poważnych błędów powodujących zakłócenie komunikacji
- przeczytać stworzoną wypowiedź pisemną pod kątem precyzyjnej i pełnej realizacji poszczególnych podpunktów polecenia oraz skorygować ewentualne błędy językowe, które mogą negatywnie wpłynąć na komunikatywność i jasność przekazywanych informacji.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka niemieckiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach:

- ❖ Analiza wyborów zdających w zadaniach zamkniętych, zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym, pokazuje, że odpowiedzi udzielane są często na podstawie pojedynczych wyrazów pojawiających się w tekście słuchanym lub pisanym. Za mało uwagi natomiast zwraca się na kontekst, w jakim te wyrazy występują. Bardzo ważne jest zatem, aby przygotowując uczniów do egzaminu, zachęcać ich do rozwiązywania zadań sprawdzających rozumienie tych tekstów oraz wnikliwej analizy powiązań między tekstem a zadaniem. Uczniowie powinni uważnie wysłuchać do końca nagrania lub przeczytać tekst, a także być w stanie wskazać fragment tekstu, który uzasadnia wybór poprawnej odpowiedzi oraz podać powody odrzucenia pozostałych opcji. Po wybraniu poprawnej odpowiedzi należy zawsze upewnić się, że żaden jej element nie jest sprzeczny z tekstem.
- ❖ Na poziomie podstawowym i rozszerzonym w zakresie rozumienia tekstów pisanych maturzyści uzyskali wyraźnie niższe wyniki za zadania otwarte sprawdzające umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji niż za zadania zamknięte sprawdzające tę samą umiejętność. Warto więc zwracać uczniom uwagę na precyzyjne formułowanie odpowiedzi. Zaleca się, by uczniowie podkreślali w tekście fragment odnoszący się do zadania, a następnie dokładnie sprawdzali, czy wpisana odpowiedź jest logiczna, pasuje do otoczenia luki i jest zgodna z treścią tekstu.
- ❖ Na poziomie podstawowym i rozszerzonym do najtrudniejszych należały zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych. Wskazane jest zatem utrwalanie poznawanych środków leksykalnych i gramatycznych poprzez różnego rodzaju ćwiczenia z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych, takich jak platformy edukacyjne czy aplikacje do nauki słownictwa. Warto ćwiczyć użycie całych struktur językowych w kontekście, nie tylko zapamiętywać pojedyncze jednostki. Pomocne może być ponadto analizowanie użytych środków językowych i porównywanie ich z językiem ojczystym oraz innymi językami, którymi posługują się uczniowie. Warto przy okazji uwrażliwić uczniów na fakt, że posługiwanie się ograniczonym zasobem środków językowych może oznaczać utratę punktów np. za zadania ze słuchu albo w kryterium zakresu środków językowych w wypowiedzi pisemnej.
- ❖ Na poziomie podstawowym w obszarze rozumienia ze słuchu dużym wyzwaniem dla maturzystów przystępujących do egzaminu było zadanie sprawdzające umiejętność określenia intencji nadawcy wypowiedzi. Rozwiązywanie zadań sprawdzających tę umiejętność wymaga szczególnej uwagi i analizy wypowiedzi. Nauczyciele powinni zwracać uwagę uczniów na to, czy nadawca jest zły, radosny itd., oraz na czasowniki związane z określaniem intencji nadawcy wypowiedzi wyrażające np. krytykowanie, zapraszanie, dziękowanie.
- ❖ Na poziomie rozszerzonym najtrudniejszą umiejętnością sprawdzaną w obszarze rozumienia wypowiedzi pisemnych było wyciąganie wniosków w zadaniu otwartym. Tego typu zadania wymagają uważnego przeczytania fragmentu tekstu odnoszącego się do luki oraz znajomości bogatego zasobu środków językowych, ponieważ prawidłowa odpowiedź nie będzie wprost podana w tekście. Będzie ona wynikała z tekstu i aby prawidłowo

sformułować swoją odpowiedź, uczeń powinien dysponować odpowiednim zasobem środków językowych. Wskazane jest zatem ćwiczenie umiejętności wyciągania wniosków poprzez szczegółowe analizowanie podanych informacji, łączenie ich ze sobą. Przydatne mogą okazać się przygotowane przez nauczyciela pytania naprowadzające na prawidłową odpowiedź.